

UVOD

Poreski sistem savremene države je centralni stub finansijskog sistema, bez čijeg efikasnog funkcionisanja se ne može zamisliti ni efikasnost makroekonomske politike (politika razvoja, politika stabilizacije, poreska politika, politika investicija i budžetska politika). On je odraz ekonomskih i političkih odnosa unutar jedne zemlje. Porez kao dio javnog prihoda ima fiskalnu, ekonomsku i socijalnu ulogu u svakom privrednom sistemu jedne zemlje. Porezi predstavljaju najznačajniji instrument prikupljanja prihoda u nacionalnoj ekonomiji.

Porez predstavlja instrument javnih prihoda kojim država, uključujući i niže oblike političko-teritorijalne oraganizovanosti, od subjekata pod njenom poreskom vlašću prinudno uzima novčana sredstva, bez neposredne protivusluge, u svrhu pokrivanja svojih finansijskih potreba i postizanje drugih, prvenstveno ekonomskih i socijalnih ciljeva.¹

Porezi predstavljaju najznačajniji oblik javnih prihoda u savremenim državama. Porezima i drugim javnim prihodima država obezbjeđuje sredstva za finansiranje javnih potreba. Udio javnih prihoda u društvenom prizvodu se u ekonomsko najrazvijenijim zemljama svijeta kreće između jedne trećine i jedne polovine.

Jedna od ključnih karakteristika poreza jeste da se prikupljaju u “opštem interesu”. Prikupljenim sredstvima se obezbjeđuje finansiranje javnih rashoda. Država porezima, tj. poreskim instrumentima, od fizičkih i pravnih lica nad kojim ima suverenitet oduzima bilo dio novostvorene vrijednosti u godini u kojoj se obavlja oporezivanje, bilo dio akumulisane novostvorene vrijednosti iz prethodnih godina i tako prikupljena sredstva koristi za finansiranje javnih rashoda.

---

¹ Božidar Raičević, Javne finansije, Centar za izdavačku delatnost ekonomskog fakulteta u Beogradu, Beograd 2008, str 103.